

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Dunkel Norbert
Vieuxtemps konfliktusa a
Nemzeti Színházzal

Nemzet. Újság

Bp.
(Hely)

1943. IV. 18.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Nemzeti Színház

Idő

"1843"

Személy

H

Vieuxtemps konfliktusa a Nemzeti Színházzal

Az 1820-ban született és 1881-ben meghalt nagy francia hegedűművész, Vieuxtemps, Hubay Jenő egyik tanítómestere, éppen száz évvel ezelőtt nagy sikerrel hangversenyzett Pesten a Nemzeti Színházban. Ekkor történt, hogy az igazgatósággal konfliktusba keveredett, amiért az itt következő levélben Eötvös József bárótól tanácsot kért, aki azt válaszával együtt a pesti lapokban közzétette. Ime a levél:

„Báró ur! Néhány napok óta, mint halom, azon hir terjesztetik felőlem, mintha én szavamam szegve, a Nemzeti Színház igazgatóságának tett ígéretemet teljesíteni nem akarnám. Ezen hir ellen felszólalni öntudatomban bizva, eleinte annál kevésbé tartám szükségesnek, amennyiben inkább meg valék győződve, hogy az mint alaptalan, magában el fog enyészni. De miután, amint látszik, hallgatásom félre magyaráztatik s az álhirnek igazolására használtatik, az igazság, mellyel a közönségnek tartozom, valamint fenntartása önbecsületemnek, melybe senki által gázolni nem engedek, felszólalni késztet. Ünnepelesen kijelentem, tehát Ön előtt, hogy szerződés által a Nemzeti Színház irányában csak négy hangverseny adására köteleztem magamat le, kikötvén egyszersmind azt, hogy míg ezen hangversenyek befe-

jezve nem lesznek, nyilvánosan más helyen nem fogok. Többre a nemzeti színház igazgatóságára iránti kötelességeim nem terjednek. Át fogja látani tehát mindenki hogy amint a kikötött négy hangversenyre nézve, szerződési kötelezettségeimnek megfelelttem, a helynek megválasztása, melyen ezentul hangversenyeimet adni kívánom, egészen tőlem függ — miután a magyar színház jelentése, mintha arra kötelezem volna magamat, hogy egyedül csak a Nemzeti Színházban adandom hangversenyeimet, egészen tudtom és beleegyezésem nélkül történt. Ezen kérdés ezen személy által, ki velem a magyar színház nevében szerződésre lépett, szóba nem hozatott. E napokban várom a kérdéses szerződést Bécsből, hol azt hagyján s szándékom azt önigazolásomra közböcsátani. Mielőtt azonban e részben valamit tennék, Önhöz fordulok tanácsért. Ön át fogja látni helyzetem nehézségét, melybe rágalmak által jutottam s bizonyára a legjobb módot fogja javasolni sértett becsületem helyre állítására, melyet tisztán tartani minden jóra való ember kötelessége. Fogadja e sorokat, stb.

Vieuxtemps.

Báró Eötvös József a levelet a hirdalpoknak szánt tudósítással a következően folytatta:

„Eddig Vieuxtemps ur levele, kinek kívánalmát véleményem szerint jobban nem teljesíthetem, mint ha azt ezennel fővárosi lapjainkban egész terjedésében fordítva — mert a művész francia nyelven fogalmazta levelét — közlöm, felhiva egyszersmind a tisztelt művész ur nevében mindenkit, ki ezen nyilatkozatának valóságán kételkednék, hogy ellenvetését nyiltan, a közsajtó útján, s ne titkos rágalmak által tegye. Teljesen meg vagyok azonban győződve, hogy a magyar színház (a nemzeti színházat akkoriban magyar színháznak is nevezték, mert német is létezett) igazgatósága addig, míg Vieuxtemps ur eredeti szerződése kezéhez jut azon viszonyokról, melyekben az említett művész urral állott, a közönséget felvilágosítani el nem mulasztja. Kelt, Pesten, 1843 február 17-én. Eötvös József.

Február 23-án közzétette Vieuxtemps az említett szerződést, amelyből látszik, hogy valóban csak négy hangversenyre kötelezte magát. Hosszu nyilatkozatát a következően fejezte be:

Jogositva érezvén tehát magamat e szerint máshol folytatni előadásaimat, annyival kevésbé tartattam vissza ajánlatoknak elfogadásától, melyek nekem kedvezőbbeknek látszottak, mennyivel kevésbé gyanithattam, hogy ezen lépésem által, a közönség nézetét sértendem, amennyivel inkább tudtam, hogy mindazon művészek, kiknek eddig szerencsájük

volt Pest város t. közönsége előtt felléphetni — maga a híres magyar művész, Liszt Ferenc is — nem kizárólag a magyar színházban adták hangversenyeiket és a közönség rosszalását magukra mégsem vonták. — Vieuxtemps a színház igazgatósága által utolsó hangversenye (ötödik) részesezése fejében neki megküldött 650 forint 57 kr-t a pesti Vakok Intézetének átutalta. Ezzel az uri gesztussal nobilisan elintézte a színházzal támadt kellemetlen ügyét. Érdekes, hogy mennyire meg tudta kitűnő művészetével a pesti közönséget hódítani. Ezt bizonyítja, hogy első estéjén igen kevesen, a másodikon már sokan voltak jelen, a harmadik és a többi hangversenyek már zsfolt házban zajlottak le. Utána pedig a magyar arisztokrácia prominens hölgytagjai egy magánhangversenyre kívánták megnyerni, amelyre 250 jegyet à 4 forint adtak ki.“

DUNKEL NORBERT